

Liite 1 - Metsäpalariskin arviointi työmaaolosuhteissa

Käytännössä työmaiden metsäpalariskin ennakoinnissa ja syttymisherkkyyden arvioinnissa seurataan metsäpalovaroituksen voimassaoloa sekä työmaan aloittamista edeltäneen varoitusjakson pituutta. Työmaata aloitettaessa on metsäpalovaroituksen ohella arvioitava työmaaolosuhteet, miten maaperän kivisyys ja kasvupaikan rehevyys tai karuus sekä puustoisuus ja työmaalla oleva paloaines (kuolleet kasvinosat, hakkuutähteet, yms.) vaikuttaa maaston syttymisherkkyyteen.

Maaston syttymisherkkyyden arviointiasteikko

Oppaassa metsän syttymisherkkyyden arvioinnissa on käytetty neliportaista järjestysasteikkoa, jossa väreillä kuvataan, miten merkittäviä eri tekijät ovat. Luokittelu on edellyttänyt karkeaa rajanvetoa luokkien välille mutta antaa käsityksen eri tekijöiden vaikutuksesta maaston syttymisherkkyyteen.

Pieni	Kohtalainen	Suuri	Erittäin suuri
-------	-------------	-------	----------------

Syttymisherkkyyttä kuvaavat paloainestyytit: Kohteen kasvupaikka, kehitysluokka ja valtapuulaji

- Kasvupaikkatyyppi, rehevyys tai karuus
 - Kuivien ja karuilla mailla syttymisherkkyyks kasvaa, rehevillä vähenee
 - Työmaan pintakivisyys lisää telojen ja muokkausterien kipinöintiä
- Aukeat alat
 - Maaston kuivuminen lisää syttymisherkkyyttä, kivisyys telojen ja muokkausterien kipinöintiä
- Varttuneet taimikot, nuoret kasvatusmetsät ja varttuneet kasvatusmetsät
 - Puustoisuus hidastaa maaston kuivumista, syttymisherkkyyks vähenee
 - Eirakenteisessa metsässä maasto kuivuu hitaasti ja syttymisherkkyyks ei ole kovin suuri mutta mahdollinen metsäpalo leviää herkästi latvapaloksi
- Valtapuulaji
 - Mäntyvaltaisuus yleensä lisää ja kuusi- sekä koivuvaltaisuus vähentää syttymisherkkyyttä.

Tasarakenteisen metsän syttymisherkkyyks			
Kasvupaikka- tyyppi	Kuivat ja kuivahkot kankaat	Tuoreet kankaat	Lehtomaiset kankaat
Pintakivisyys	Kivisyys runsasta	Normaali kivisyys	Vähäkivinen, kivetön
Kehitysluokka	Aukeat alat	Taimikot ja nuoret kasvatusmetsät	Varttuneet metsät
Valtapuulaji	Mänty	Kuusi	Lehtipuu

Eirakenteiset metsät: Paloainestyyppien syttymisherkkyyks		
Kasvupaikkatyyppi	Puulaji	
Kuivahkot ja kuivat kankaat	Mäntyvaltaiset	Erittäin suuri
Tuoreet kankaat	Kaikki puulajit	Kohtalainen
Lehtomaiset kankaat	Kaikki puulajit	Pieni

Työkohteen paloaines ja työlajit

- Työlaji kohteella
 - Maanmuokkaus ja energiapuun korjuu uudistusaloilta
 - Ylispuu- ja ensiharvennushakkuut
 - Varttuneen metsän kasvatus- ja uudistushakkuut
- Paloaineen määrä työmaalla
 - Hakkuutähteiden ja muun paloaineen kosteus sekä määrä vaikuttaa syttymisherkkyteen ja mahdollisen palon leviämiseen
 - Jäkälän, kuloheinän ja kuolleen paloaineen määrä lisää syttymisherkkyttä
 - Sammal ”ritisee” kävellessä ja murenee puristettaessa → kuivaa ja syttyy herkästi
 - Huomioi työkohteella oleva hieno paloaines → kuivuu nopeasti, syttyy herkästi

Työlajit	Maanmuokkaus	Ylispuuhakkuut	Muut kasvatushakkuut
	Uudistusalojen energiapuun korjuu	Uudistushakkuut	Ensiharvennushakkuut
Paloaines, elävä	Jäkälä*	Metsäsammalet*	Neulaset
	Rahkasammal**	Varvut	Ruohot, heinät
Paloaines, kuollut	Hienokokoinen puuaines	Kuloheinä	Lehti- ja neulaskarike
	Suurikokoinen puuaines	Turve	Kangashumus

* Sammalet ja jäkälät eivät pysty säätelemään kosteuttaan muiden elävien kasvien tapaan. Arvioitaessa niiden merkitystä syttymisherkkyteen, on tarkasteltava myös kasvuston kuivuutta.
 ** Rahkasammal pystyy säätelemään kosteuttaan mutta voi poikkeustilanteissa olla täysin kuivaa, jolloin syttymisherkkyys on merkittävästi suurempi.

Sääolosuhteet

- Huomioi metsäpalovaroitus ja varoitusjakson kesto
 - Sääennusteen ja varoitukset pystyy tarkistamaan Ilmatieteen laitoksen avoimilta verkkosivuilta www.ilmatieteenlaitos.fi/varoitukset
 - Metsäpaloindeksin kehittymisestä on saatavissa myös tarkempia, alueellisia tietoja maksullisesta Ilmanet –palvelusta, jota puunkorjuuyrityksissä työmaiden ketjutuksesta vastaava työnjohto voi käyttää ennakoivissa työmaiden metsäpaloriskiä toimialueellaan
- Tarkastele edeltävän sateettoman ajanjakson pituutta ja saman ajanjakson päivälämpötiloja
- Seuraa sääennustetta työmaan arvioidun keston ajalla (10 vrk ennuste)
 - Sateiden todennäköisyys ja ennustettu sademäärä
 - Ennustettu lämpötila ja sen nousun haihduntaa lisäävä vaikutus
 - Tuuliennusteen seuraaminen → tuulisuus vaikuttaa mahdollisen palon leviämiseen

Metsäpalovaroitus	Ei metsäpalovaroitusta*	Metsäpalovaroitus annettu	Metsäpalovaroituksen kesto pitkittynyt
	Ei metsäpalovaroitusta*		
*Metsäpalovaroituksen rajan keskimääräisyyden vuoksi, varsinkin kuivumisvaiheessa useat metsiköt voivat saavuttaa syttymiskelpoisen kuivuuden, ennen kuin metsäpalovaroitus maakuntaan (Lapissa kuntakohtaisesti) annetaan.			
Sateisuus	Edeltävällä ajanjaksolla sateista tai sateita tulossa	Edeltävä ajanjakso sateeton	Sateeton ajanjakso pitkittynyt
Lämpötila**	Päivällä +20 °C tai alle	Hellettä, lämpötilat nousussa	Hellettä, lämmin ajanjakso pitkittynyt
**Korkea lämpötila lisää haihduntaa ja kuivattaa maaperää, jolloin syttymisherkkyys lisääntyy.			